

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četr leta 1 gold. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četr leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 25. oktobra 1882.

Obseg: Kdo je kriv opustošenja gozdov na Kranjskem. — O moštu iz sadja. — Poziv vsem čebelarjem in prijateljem čebelarstva na Gorenjem Koroškem in na Gorenjskem. — Sir varovati plesnobe. — Sode in čebre snažiti. — Tehnično poročilo k projektu o izsuševanju ljubljanskega močvirja. (Dalje.) — Naša živinoreja. (Dalje.) — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. (Dalje.) — Obravnave iz deželnih zborov. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Kdo je kriv opustošenja gozdov na Kranjskem.**

V Vašem cenjenem listu čitam uže od leta 1870. izvrstne članke o zboljšanju gospodarstva pri gozdih in pogozdovanji Krasa, katere priobčuje marljivi in naše razmere dobro poznajoči gospod Fr. Padar v Postojni. Ni dolgo tega, kar sem se s tem vsestransko izobraženim gozdarjem o sledečem pogovarjal:

„Dokler niso bili gozdi od grajščin občinam oddeljeni, so kmetje imeli pravico, sekati les, katerega so jim odkazovali grajščinski gozdarji v grajščinskih gozdih. Ker je bil ta les blizu kmetijskih domačij, so bili opravičeni s tem zadovoljni in to tem bolj, ker jih ni vožnja lesa iz gozda toliko stala. Na enakih prostorih se jim je toraj les leta in leta odkazoval in čestokrat so tudi grajščine na teh prostorih les jemale. Bili so uže precéj izsekani, večkrat tudi opustošeni, ki so se po dovršeni odvezi odstopili občinam. Na ta način je veliko občin v last dobilo obsežne prostore prazne, ali pa z mladim drevjem zaraščene, kateri bodo komaj čez 40 let nekaj dobička donašali.

Zadolženi, večkrat slabi gospodarji so komaj čakali, da je prišel gozd v njihovo last, in ker je bilo dovoljeno, so si ga med seboj razdelili tako, da je skoro povsod vsak kmet dobil po dva do tri male dele. Ko je bilo to storjeno, so eni prodali svoj les lesnim kupcem za izsekati, drugi cele gozdne dele v last itd. Našel sem planjave, pravi omenjeni gospod, ki so bile pred tremi leti najlepši črni gozd. Ko sem pri pregledu vprašal kmete, kje imajo svoje deleže, jih niso mogli razložiti, kajti 50 gozdnih delov je bilo na golo posekanih, bil je celi svet le ena planjava brez vsakega mejnika.

Izvemši malo številce bolj štedljivih posestnikov, kateri so s prodajo gozda ali lesa resnično dolgove plačali in si vsaj za trenutek nekoliko opomogli, so drugi denar, prejet za prodani les, zapili, pogostoma pa zaigrali!

Ako je bil kak posestnik bolj previden in je hotel varovati svoj gozd, tega ni mogel; ker je mejaš svoj del posekal, moral ga je tudi ta, kajti drugače so mu

vetrovi pokončali ves del. In tako so se jeli drug na drugega izgovarjati in nagloma je bila vsa gora gola, pripravna za prihodnje vojaške vaje.

Političnim oblastim se je o tem početji malo ova-dilo, kajti tisti čas še gozdno-polijski organi niso bili potrebni. Gozdna postava je uže 30 let stara, pa le v malo slučajih se je oziralo na njo. Še le ko se je c. k. deželni gozdni nadzornik nastavljal, se je jela ta postava bolj rabiti. Pa še onikrat so mnogi izobraženi djali, da deželnega gozdnega nadzornika ni treba. Ali v kratkem času se je očitno pokazalo, koliko se je grešilo, ko se ni nobeden za izpeljavo gozdarske postave pečal. Gozdnemu nadzorniku se je toliko gradiva nakupičilo, da mu sam ni mogel kos biti in nastavit se je moralo še drugo gozdarsko osobje. Gozdi se pa še vedno pustošijo. Gospodar vsako leto nekaj lesa iz gozda proda in ker se za umno gospodarstvo ne zmeni, polagoma vse debeleje drevje poseka in goli svet mu ostane.

Iz tega je razvidno, da

- 1) opustošenja gozdov so deloma krive grajščine;
- 2) oni krogi, kateri so privolili, da so se gozdi na drobno, to je, na posamezne posestnike razdelili in se gozdna postava ni izpeljala;
- 3) revščina, katera je na kmetih uže neznosna in sega tudi v više kroge.“

Resnicoljub.

O moštu iz sadja.

Ker je letos posebno dobro leto za sadje, zna marsikomu vstreženo biti, ako tudi mi spregovorimo besedo o tej stvari.

Mnogo se je uže pri nas storilo za sadjerejo po domačih sadjerejcih, mnogo po marljivih učiteljih, prav mnogo po domoljubni naši duhovščini, kmetijske družbe in vlada mnogo so uže pospeševale sadjerejo z odlikovanjem pridnih sadjerejcev, s podukom in z denarnimi podporami, pa še mnogo mnogo je storiti v tej zadevi.

Kdor si je ogledal druge dežele in tam videl porabljen vsak prostorček za vsakovrstno sadje; kdor je videl, kako se drugod drevju streže s snaženjem, obrezavanjem, gnojenjem, okopavanjem, kdor je videl, po koliko se tam pridelava sadja, kako drago se prodajajo tam leto za letom žlahne vrste sadja in po koliko ga še ostaja za domačo rabo in za mošt, kateri jim pri gospodarstvu po vsem nadomestuje vino, ta tem bolj pre-